

HENNA-KAISA SIVONEN

REMPPA- mimmit

Maalaa,
kunnosta,
rappaa,
flippaa

wsoy

HENNA-KAISA SIVONEN

REMPPA- mimmit

Maalaa, kunnosta,
rappaa, flippaa

WSOY | Helsinki

TEKSTI: Henna-Kaisa Sivonen
KUVAT: Johanna Karttunen
ja Henna-Kaisa Sivonen
ellei toisin mainita
TAITTO: Laura Ylikahri

© Henna-Kaisa Sivonen,
Johanna Karttunen ja WSOY 2022
Werner Södersröm Osakeyhtiö

ISBN 978-951-0-47939-1
Painettu EU:ssa

*Tekijä on saanut kirjan tekemiseen
tukea Suomen Tietokirjailijat ry:ltä
ja WSOY:n kirjallisuussäätiöltä.*

Sisällysluettelo

Johdanto | 4

Pintaremontit

Maalaus | 17

Tapetointi | 31

Savirappaus | 43

Lattian asennus ja listoitus | 51

Remppaunelmat

Kotiremonttien suunnittelu ja tekeminen | 63

Remonttien teettäminen | 75

Sijoitusasuntojen remontointi | 89

Huonekalut ja puutyöt

Veistäminen ja huonekalujen kunnostus | 105

Nikkarointi | 121

Verhoilu | 129

Järeät projektit

Eristykset ja rakennetyöt | 143

Ulkomaalaus | 157

Talon rakentaminen | 171

Intohimosta vanhoihin taloihin

Mökkiremontti | 193

Vanhan talon pelastus | 205

Hakemisto | 214

Tekijät | 216

Remppamiehet:

Niina Andrade
Saida Blomberg
Maria Friström
Teresa Hellgren
Meja Hynynen
Lotta-Pia Kallio

Anu Karjalainen
Marjo Karttunen
Ninnu Kola
Suveka Kymäläinen
Maria Meder
Tuiti Paju

Laura Peltola
Anna Perho
Sanna Piitulainen
Nina Pohjola
Rilla Tervonen
Milla Vahtila
Anna Wallendahr
Anna Wichmann

REMONTOIJAN UNELMA

Remontointi on paljon muutakin kuin remontointia. Pitkälti se on unelmointia, visioita paremmasta, haaveiden tekemistä todeksi. Se on myös mittelemistä voimiensa kanssa, kynnysten ylittämistä, itsensä voittamista.

REMONTIN TEKEMINEN VOI olla hauskaa, inspiroivaa ja yhdistävää, mutta ajoittain se tuppaa olemaan myös tuskastuttavaa, ainakin jos remontti laajenee – niin kuin sillä tapana on – tai kun ei millään maltaisi odottaa lopputulosta. Usein suunnittelu ja aloittaminen onkin helpointa, siitä vaiheesta nauttaa nauttia! Loppuun tekeminen vaatii sitten raakaa työtä ja pitkäjänteisyyttä. Remppamatkasta voi oppia nauttimaan, jos maltaa olla kiirehtimättä, sillä remontoimassa saa toteuttaa luovuuttaan ja tehdä käsillään. Remontti voi opettaa erinäisiä viisauksia elämästä, vaikkapa keskeneräisyyden sietokykyä, uskoa itseä, armollisuutta ja yhteen hiileen puhaltamisen tärkeyttä. Vaikka et oppisi mitään näistä, ehkäpä sait kuitenkin valmiin lopputuloksen eli kunnostettua sen mitä piti!

Totta puhuen, vaikka moni asia remontoimisessa on ammattilaisen hommaa, yllättävän paljon pystyy tekemään itse ilman varsinaisia alan koulutuksia, kun vain rohkaistuu kokeilemaan eikä ole turhan itsekriittinen. Kun ei koske kotona mihinkään ratkaisevan tärkeään, kuten kantaviin rakenteisiin, putkiin tai sähköihin, kokeilemalla yrityksen ja erehdyksen kautta pääsee jyvälle monista asioista.

Remontointi on tasapainottelua huolellisuuden, aikaansaamisen ja nopeuden välillä. Tekemisessään pitää löytää keskitie, jotta ei huku yksityiskohtiin, mutta ei vedä myöskään mutkia turhan suoriksi. Liialla suurpiirteisyydellä saattaa vain päätyä tekemään hommat uudestaan, ja siitä kärsivät aikataulu ja ehkä myös budjetti. Ne kun liittyvät remontiin perustavanlaatuisesti, ja ovat varmasti osasyitä siihen, miksi remonteissa on niin paljon paineita ja remontoimalla turhan ”vakava” maine. Ammattitaito tai kokemus tulevat esiin siinä, että osaa arvioida, mihin kannattaa panostaa, miten tarkkaan työ on tehtävä tai kauanko se vie aikaa. Pääperiaatteena voinee pitää, että aikaa ja rahaa menee aina luultavasti enemmän kuin on kuvitellut. Silloin täytyy vain luovia eteenpäin eikä saa jäädä jumiin siihen, ettei homma sujunutkaan viikossa niin kuin ajatteli. Keskeneräisyyden sietokykyä saattaa remontin jatkuessa muuten oppia hieman liikaakin, ja yhtäkkiä huomaa, että hyvin on pystynyt elämään maalaamattoman kynnyksen tai puuttuvien listojen kanssa jo useamman vuoden.

TÄMÄ KIRJA ON syntynyt, koska haluan rohkaista naisia tarttumaan työkaluihin ja innostumaan remonteista. Parhaita motivaattoreita ovat kannustavat esimerkit, ja siksi tässä kirjassa remonttitarinansa

ja -niksinsä jakaa 15 huipputyyppeä, ja terveisensä rempasta lähettää 5 naista. Näillä naisilla on kokemusta remonteista, rakentamisesta tai kunnostamisesta joko ammattinsa tai intohimonsa kautta. Haluan, ettei tämä ole "vain" tietokirja, vaan myös kurkistus näiden naisten ajatuksiin ja tarinoihin. He ovat mitä parhaita vertaistukea paitsi remonteissa, myös elämässä ja ihmisyydessä yleensä.

Tavoitteenani on kertoa kokemukset ja ohjeet siten, että ummikompikin ne ymmärtää. Kirjasta saa yleiskatsauksen remonteissa tarvittaviin välineisiin ja materiaaleihin. On hankalaa lähteä asioimaan rautakauppaan, jos ei tiedä minkä nimisiä tarvikkeita pitää ostaa – tai ryhtyä ylipäättään remontoimaan, jos tarvittavat proseduurit ja välineet eivät ole tiedossa.

Toki työkaluja pitää osata vielä käyttääkin. Juuri ne ovat olleet erään naisen kompastuskivenä remonteissa: useimmat talouden työkaluista ovat ammattivälineitä ja painavat liian paljon, eikä hän ole opetellut käyttämään sirkkeliä. Niinpä hän tekee kaiken käsisahalla aina, kun

päättää omin päin jotain tehdä – mutta ainakin tekee! Voimankäytön sijaan ja apukäsien puutteessa naiset voivatkin joutua keksimään kikkakolmosia. Yksi on käyttänyt pihaporttien valujen ja aitojen tekemisessä apuna kuormaliinoja ja itse rakennettuja telineitä, toinen tekee takkapuut sähkökäyttöisellä moottorisahalla.

ITSE OLEN REMONTOINUT entisen puolisoni kanssa kaksi kerrostaloasuntoa ja yhden rintamamiestalon. Vaikka olimme molemmat remonttiin ryhtyessämme aloittelijoita, kummasti asetelma asettui niin, että mies käytti porakonetta ja sorkkarautaa, minun oli helpompi tarttua maalipensseliin, mattoveitseen tai tapettiharjaan. Olin kyllä valinnut peruskoulussa puu- ja metallityöt tekstiilitöiden sijaan ja päässyt jopa hitsaamaan, mutta mitenkään luontevasti työkalut eivät kädessä pysyneet.

Kiitos asetelman paikoiltaan nitkauttamisesta kuuluu puutalomme remonttia tehneelle timpurille. Hän sinnikkäästi lykkäsi työkaluja käsiini, vaikka olisin välillä vähän arastellut tai jopa vastustellutkin, ja

opetti työtapoja ihailtavan kärsivällisellä ja kunnioittavalla asenteella. Hän oli itse kasvattanut tyttärensä, joka osasi eri työkalujen nimet kolmevuotiaana ja tarttui jo teini-ikäisenä empimättä moottorisahaan. Kannustus rohkaisee eteenpäin, ja usein isät tai isoisät voivat olla tässä avainasemassa.

Pitelin siis porakonetta käsissäni ensimmäistä kertaa 36-vuotiaana. Hävetti, kun ruuvit venkoilivat sormissa, mutta kyllä homman oppii, kun vain tarpeeksi monta kertaa toistaa. Sitten vuorossa olivatkin jo katkaisusirkkeli, sementtivispilä, erilaiset nau-lapyssyt kuten runkonaulain ja viimeistelynaulain, kuviosaha, upotussaha, laattaleikkuri, laastikampa ja niin edelleen. Potkaisevan runkonaulaimen kanssa en tullut koskaan sinuiksi, ja muidenkin työkalujen käyttäminen saattaa yhä jännittää, mutta ainakin yritän. Veistämisestä ja huonekalujen muotoilusta kirjassa kertova **Anu Karjalainen** myöntää, että hänkään ei tykkää vaarallisten, sähköllä toimivien koneiden käyttämisestä puusepän työssä. Oiva ratkaisu tähän on ollut opetella perinteiset puunkäsittelytavat käsikäyttöisillä kirveellä, höylällä ja sorvilla.

Talon ulkovuorauksen pitkäjänteistä kunnostustyötä tekevä **Tuuti Paju** puolestaan rakastaa voima-työkaluja. Hän saattaa lepperellä hiomakoneilleen ja ohjaa onnellisena henkilönostinta katonharjan korkeuteen.

TÄSSÄ KIRJASSA NAISISTA ei tehdä pinkkiin asuun pukeutuneita supersankareita tai nättejä tyttöjä eksoottisissa remppavaatteissa. Naiset eivät tarvitse pinkkejä työkaluja, varsinkaan kun ne ovat usein vähemmän laadukkaita kuin perusvehkeet. Toisaalta tasa-arvoa voisi peräänkuuluttaa tähänkin – eräskin remppaaja päästeli likaiset remppahommat mene-mään mieluiten vaaleanpunaisilla Makitoilla! Hän haluaisi nauttia naisellisuudesta ja esteettisyydestä samalla, kun hoitaa hommat, ja pitää syrjivänä, että

ainoat 'tyttöjen väriset' työkalut ovat rimpuloita puolileluja. Kirjassa lattian asennukseen neuvova **Teresa Hellgren** on ratkaissut rakkautensa pinkkiin väriin niin, että työkalut ovat perinteisiä, mutta esimerkiksi työhousut värjätään valkoisista pinkeiksi. Sen keksi itse asiassa hänen puolisonsa, joka pitää pinkkiä voimavärinä.

Mutta ellei vaaleanpunaista, naisten on hyvä valita hieman kevyempiä välineitä, ainakin jos on toimistotyöläisen heikot ranteet kuten itselläni. Silloin kaikki voima ei mene esimerkiksi painavan poran pitelemiseen, vaan itse työhönkin jää vääntöä. Omalle keholle sopivat työkalut ja suojavarusteet vaikuttavat suuresti remppaintoon.

”Muutun superihmiseksi, kun vedän päälle minulle sopivat työhousut, joissa on polvipehmusteet. Vaikken ole mikään keijukainen, isoilla työkoneilla jälki on epävarmaa. Siinäkin pitäisi miettiä omien käsivarsien voimat, kun härveleitä valitaan, eikä välttämättä lainata sitä, mikä on yli satakiloisen naapurin Jorman mielestä hyvä. Esimerkiksi japanilaisissa työkaluissa on mahtavia juttuja, jokaisella naisella pitäisi vähintään olla japanilainen saha, tai pari erilaista”, eräs taloan remontoanut nainen kertoi.

Kukaan ei osaa luonnostaan käyttää työkaluja, vaan kaikki pitää opetella alusta lähtien, oli sitten mitä sukupuolta tahansa. Naisten ei kannata vähätellä omaa teknistä osaamistaan, sillä sitä voi löytyä enemmän kuin ajattelisikaan. Nikkarointiprojektiaan kirjassa esittelevä **Maria Meder** muistuttaa, että useimmat naiset osaavat käyttää ompelukonetta. Sen rinnalla porakone on yksinkertainen laite.

VALITETTAVA TOSISEIKKA TAITAA olla, että miesvaltaisella alalla naisia edelleen väheksytään tai ohitetaan, ei ehkä niinkään tekijöinä, mutta asiakkaina valitettavasti edelleen. Moni nainen kertoo, että myyntitilanteessa tai remonttikohhteessa heidän ohit-

*Useimmat naiset osaavat
käyttää ompelukonetta.
Sen rinnalla porakone on
yksinkertainen laite.*

JOHDANTO

seen puhutaan lähimmälle miehelle, vaikka tämä ei tietäisi asiasta mitään. Olen kuullut tapauksesta, jossa nainen lähetti remontista eri firmoille kymmenen tarjouspyyntöä. Yksikään ei vastannut. Seuraavaksi hänen miehensä lähetti samat pyynnot – yhdeksän kymmenestä vastasi. Näin ei saisi tähän maailman-aikaan olla.

Itse olen omissa remonteissani se, joka laittaa tarjouspyynnot yrityksille. Yleensä minua kohdellaan asiallisesti ja tasapuolisesti, joskus törmää jopa erityiskohteluun ja hämmästelyyn siitä, kun nainen tietääkin asioista jotain. Jos joku puhuu pelkästään miehelle, seuraa boikotti.

Asiointi rautakaupassa ja remonttiammattilaisten kanssa on aihe, joka kirjoitti eniten kommentteja, kun kyselin remontoivien naisten kokemuksia sosiaalisessa mediassa. Eräs remppanainen on kokenut, että rautakaupassa saa asiallista palvelua vain, jos näyttää uskottavalta remontoijalta maaltahraiset haalarit ja turvakengät päällä.

”Vaan ai että, jos erehdyt paikalle toimistolookissa jakkupuku päällä naama huolitellusti meikattuna, niin olet täysin näkymätön”, hän kertoo.

Epäluuloisuus voi aiheuttaa koomisiakin tilanteita. Eräs nainen oli ostamassa rautakaupasta kaakeleita, mutta erehtyi kertomaan laittavansa ne itse paikalleen. Siksi hänelle ei meinattu myydä niitä ollenkaan. Hän piti kiinni laatikon toisesta päästä ja myyjä toisesta, ja he päätyivät kiskomaan laatikkoa välillään aivan kuin viihteellisessä sketsissä. Lopulta myyjä taipui, hyvin epäillen.

Vaikka sukupuolella ei saisi olla väliä eikä enää tänä päivänä pitäisi olla sukupuolittuneita toimialoja, eräs kommentoija on päätnyt lopputulemaan, että usein luotettavampi tekijä vain tuppaa olemaan nainen. Hän pitää loistavana asiana sitä, että naisia on nykyään enemmän remonttitöiden parissa ja tulevaisuudessa toivottavasti myös rakennusalalla.

Se helpottaa monen naisen kynnystä ostaa palveluja. Asialla on toivottavasti myös positiivisia lieveilmiöitä, kuten asiakaskokemukseen panostaminen, joka on alalla tällä hetkellä aika lapsen kengissä.

Työstään suunnittelijana ja remontoijana kirjassa kertova **Laura Peltola** haluaa toisaalta oikaista käsityksiä naisten väheksynnästä – oikeastaan ennakkoluulo sekin! Hän suorastaan vierastaa ajatusta, etteivät naiset olisi alalla uskottavia.

”Meidät otetaan nykyään hyvinkin tosissaan ja avosylin vastaan remonteihin, timpurinhommiin ja isompiin urakatyömaaprojekteihin. Varsinkin jos kyseessä on erikoiskohteita kuten museoviraston suojelemat talot, arvokiinteistöt tai tarkkuutta ja

JOHDANTO

visuaalista silmää vaativat erikoismaalauskohteet. Työnjälkemme on usein vähän tarkempaa sekä visuaaliset ideat ja toteutus näyttävämpiä kuin miesten tekeminä. Nuo roolit ovat niin paljon viime vuosina muuttuneet, että tätä ongelmaa ei minusta ole enää olemassa. Itselläni on ollut valtava määrä keikkaa jo ennen kuin valmistuin koulusta tai brändäsin itseni omiin urakoihin”, Laura kertoo.

Remppanaisten kautta kuuluu tuulahduksia sukupuolten välisestä tasa-arvosta myös kauempaa historiasta. **Anna Wichmann**, joka itsekin muuten kuuluu Suomen ensimmäisiin naismeriupseereihin, jatkaa hankolaisen rakennuksen historiaa, jonka naislääkäri Viva Lagerborg aloitti jo reilusti yli sata vuotta sitten. Viva oli saanut erivapauden opiskella lääketiedettä Helsingin yliopistossa, mutta tuohon aikaan nainen ei vielä voinut saada laillistamista lääkäriksi täysin oikeuksin. Se ei kuitenkaan Vivaa estänyt, vaan sen lisäksi, että hän harjoitti lääkärintönsä rajoituksin ja pääsi Hangon ensimmäiseksi naislääkäriksi, hän päätti myös rakennuttaa Hankoon parantolan keuhkotuberkuloosista kärsiville. Rakennuksen suunnitellut arkkitehtikin oli ensimmäisiä naisia alallaan, tiettävästi jopa maailmanlaajuisesti. Arkkitehdin isän liberaaleihin mielipiteisiin oli kuulunut tyttöjen tasavertaisen koulutuksen kannattaminen. Anna kertoo kirjassa tarinan tämän hankolaisen parantolan pelastamisesta.

KIRJASSA NOSTETAAN ESIIN taitavia tekijöitä, joten sillä on tehtävänsä esimerkin antajana, rohkaisijana ja voimaannuttajana. Tärkeää on esimerkin näyttäminen ja asenteen siirtäminen paitsi muille naisille, myös jälkipolville. Vieläkään tyttöä ei välttämättä hoksata opettaa samoihin hommiin kuin poikia.

Yksi ahkera remonttinaisen pyrkii olemaan esimerkkinä tytöilleen, että nainen todellakin voi ja osaa tehdä asioita, jotka yleensä mielletään miesten

hommaksi. Hän ei halua tuudittautua siihen, että osa talosta, remontoinnista tai rakentamisesta olisi vain miesten vastuulla, eihän silloin yhden vanhemman taloudessa edes tapahtuisi mitään. Toiveena on, ettei tyttärillä mene heti sormi suuhun, kun pitää laittaa taulu seinälle. Ja jos ei osaa, voi ottaa selvää ja kysyä neuvoa.

Eräs yksin talon ostanut nainen haluaa antaa omille tyttärilleen perinnöksi rohkeuden toteuttaa unelmiaan. Hänen mielestään jokainen nainen pystyy remontoimaan tai vaikka rakentamaan itselleen mieleisen talon, ja niin hän on itsekin tehnyt. Hän osti oman ikuisuusprojektinsa avioeron jälkeen ja on remontoinut vanhaa taloa huone kerrallaan siitä asti. Hänellä ei ole rakennusalan koulutusta, mutta ”hullua uskoa omaan itseen” sitäkin enemmän. Hän on myös äärimmäisen kiitollinen siitä, että on remonteissa saanut korjausrakentamisen oppia isältään.

”Juuri tällainen perinnetiedon siirtyminen sukupolvelta toiselle on mielestäni todella hienoa. Minusta on mahtavaa, että isä on ollut valmis siirtämään omaa tietotaitoaan minulle, näitä juttuja ei oikein opi kuin tekemällä. Saman perinnön haluaisin antaa sitten joskus vuorollani eteenpäin”, hän kertoo. Hän levittää sisukkuuttaan jo nyt ympärilleen ja on tyytyväinen siitä, että on omalla esimerkillään rohkaissut muitakin yksineläviä naisia toteuttamaan talo- ja asumishaaveitaan.

Maalaukseen kirjassa opastava **Lotta-Pia Kallio** on tehnyt kotitalonsa mittavaa remonttia paitsi puolisonsa, myös teinityttäriensä kanssa. Tyttäret ovat osallistuneet remonttiin pienestä pitäen, ja voimat ja taidot ovat kasvaneet sitä mukaa, kun remontit ovat edenneet. ”Yhdessä tekeminen on niin luonteva osa meidän remonttia, etten ole edes erikseen ajatellut sen siirtämistä tytöille. Ydinajatus on esimerkki siitä, etteivät remontointi ja talon muutkaan huoltotyöt ole sukupuoleen sidottuja ’miesten hommia’ eivätkä

JOHDANTO

myöskään vain miehen vastuulla. Tytöt voivat yhtä hyvin tarttua toimeen. Remonteissamme jokainen on saanut tehdä itseään kiinnostavia asioita ja löytänyt omat vahvuutensa. Toivottavasti tulevaisuudessakaan tytöt eivät pelkää tarttua vasaraan tai maalisutiin.”

Remontoinnin tai rakentamisen elämäntapaan on kasvanut myös **Sanna Piitulainen**, jonka kolmannen tekeillä olleeseen taloon pääsee kurkistamaan kirjassa. Häneltä työmaan, työelämän ja suurperheen yhdistäminen sujuu luontevasti, ja suvun talonrakennusjatkumon seurauksena Sanna on aina olettanut,

että kaikki rakentavat talon – hän useammankin. Alakouluikäisestä **Meeri**-tyttärestä on kuoriutunut innostunut raksamimmi kaveriksi.

KAIKILLA ON OMAT syynsä remontoida. Useimmat naiset remontoivat tarpeeseen, tehdäkseen kodista omantyyllisen tai parempikuntoisen. Jotkut opettelevat tekemään itse suivaannuttuaan huolimattomien ammattilaisten työnjälkeen. Moni remontoi intohimosta, paikkojen uusiminen ja työn valmiiksi saaminen on tunnetusti koukuttavaa puuhaa. Osa remontoi

*Osa remontoi sisuunnuttuaan
tai näyttääkseen sekä
itselleen että muille
pystyvänsä siihen.*

JOHDANTO

sisuunnuttuaan tai näyttääkseen sekä itselleen että muille pystyvän siihen.

Jos remontoit yksin, tärkeimpänä johtoaajatuksena voisi erään remppanaisen tapaan pitää, että yrittää aina ensin ennen kuin sanoo, ettei osaa tai ymmärrä jotain. Usein asiat ovat helpompia toteuttaa kuin etukäteen on ajatellut. Rohkaisuksi kannattaa muistaa, etteivät miehetkään synny raksahaalarit päällä, asiat on opeteltava eikä sukupuolella ole siinä väliä. Oman talon remontoinnista ja tuntemisesta saa myös turvallisuudentunnetta. Jokaisen naisen, varsinkin yksinasuvan, tulisi tehdä talostaan sellainen, että sen kunnostus ja ylläpito on helppoa ja käynti vaikkapa ullakolle tai katolle turvallista.

Tasa-arvoisemman tilanteesta tekisi jo se, että kodin kunnostus olisi yhtä paljon naisten aluetta kuin miesten, ja kahden aikuisen taloudessa kumpi tahansa osaisi esimerkiksi kilpailuttaa työn tekijät, vaatia tarvittavat työt ja valvoa työn jälkeä. Usein asetelma on niin, että nainen suunnittelee ja sisustaa, mies tekee työt siinä välissä. Eikö olisi hienompaa, jos kaikki tehtäisiin yhdessä ja molemmat voisivat vaikuttaa joka tilanteessa?

Vaikka olisi remontteja tekevä supernainen, yksin ei tarvitse pärjätä. Remontoiminen on usein ryhmätyötä, ja siihen tarvitaan monia erikoisosaajia. Apua saa pyytää ja palkata, ei ole tarkoituksenmukaista yrittää osata kaikkea itse. Siksi tässä kirjassa neuvotaan myös remonttien teettämiseen. **Niina Andrade** on teettänyt remontteja pian kymmeneen asuntoon, joten hän on juuri oikea ihminen kertomaan, mitä kaikkea teettämisessä ja kilpailuttamisessa kannattaa ottaa huomioon.

Toista puolta, tekijää, edustaa **Saida Blomberg**. Hän ei varsinaisesti remontoit, vaan verhoilee huonekaluja, mutta samat lainalaisuudet pätevät siinäkin, millaista on tehdä asiakkaan tilaamaa työtä ja hinnoitella sitä. Palkitsevaa työssä on keksiä, mitä asiakas

haluaa ja tehdä se hyvin – tämä voisi oikeastaan päteä hommaan kuin hommaan.

JOSKUS REMONTTIKUMPPANI VOI löytyä aivan yllättäen. Eräs nainen oli pitkään remontoinut vanhaa maataloa ja sen piharakennuksia. Kylpyhuoneremontissa hänelle tuli töihin sähkömies, jonka kanssa kipinä syttyi, ja tästä tulikin naisen puoliso ja talon toinen remontoija.

Kirjassa sijoitusasuntojen remontoinnista ker-tovalle **Meja Hynyselle** kävi hieman samalla tapaa. Mejan huikeita suunnitelmia löytyi toteuttamaan remonttiammattilainen, ja sitä mukaa kun jugend-asuntoon nousi pylviäitä ja syntyi kattokoristeita, alkoi parin välillä leiskua koko ajan enemmän. Pian oli selvää sekä yhteinen rakkauselämä että sijoitustoi-minta, ensimmäinen yhteinen sijoitusasunto ostettiin jo muutaman kuukauden seurustelun jälkeen.

Hyvä syy tehdä on myös rakkaus itse tekemiseen. Siitä esimerkki on savirappauksen puolestapuhu-ja **Suveka Kymäläinen**. Hän paitsi nauttii saven tunnusta sormissa ja ulkonäöstä seinällä, myös haluaa että saven tuntisivat muutkin. Siksi hän levittää ilosanomaa kouluttamalla ammattilaisia ja kotinikka-reita, eivätkä tavoitteet vaikkapa saviementtitalojen rakentamisesta tai kotimaisen savilaastin valmistuk-sesta ole pienimuotoisia.

Remontointi voi olla myös voimauttavaa tai ehey-tävää tekemistä. Yksi kutsuu vanhan talon tiluksiaan leikkisästi terapiatontikseen, toinen yhden naisen armeijaksi. Sain koskettavan viestin myös eräältä naiselta, joka remontoit ensin mökin ja nyt purkukun-toista taloa surutyönään menetettyään teini-ikäisen lapsensa.

Usein hyväksi syyksi remonttiin riittää kohde itse, sen kuntoon saattaminen tai pelastaminen. Kirjassa taloan tapetoiva **Nina Pohjola** yksinkertaisesti rakastaa vanhoja taloja.

JOHDANTO

”Niillä on tarina, ja vaikka se ei olisi tiedossakaan, se kuitenkin on. Taloihin on ehtinyt kerääntyä elämän jäljet, mikä antaa jatkuvuutta. Tuntuu kivalta olla osa talon tarinaa. En ajattele, että kukaan omistaa vanhoja taloja, vaan ne ovat vain lainassa ennen kuin siirtyvät seuraaville. Niitä pitää kohdella näitisti.”

OLEN ITSEKIN VANHOJEN talojen rakastaja, joka on opetellut remontoimista sekä sisältä puskevasta innosta että olosuhteiden pakosta. Perusteelliset pintaremontit kahteen kerrostaloasuntoon antoivat varmuutta, että asioita pystyy tekemään itse. Niistä oli hyvä harpata askel omaan puutaloon. Myöhemmin selvisi, että tasoittaminen ja maalaaminen olivat kyllä hyvä ensimmäinen vaihe, mutta vielä hyvin helppoa tekemistä.

Puutalossa oli tarkoitus tehdä ensin vain pintaremontteja ja tarpeellisia kunnostustöitä. Toisin kävi, ja homma paisuikin mittavaksi parin vuoden täyspäiväiseksi homeremontiksi. Timpuri kävi talossa töissä miltei joka arkipäivä puolentoista vuoden ajan, ja

näkyvän työn lisäksi auttoi huomattavasti henkisessä selviytymisessä. Vuorotellen puolisoni kanssa toimimme hänen apulaisinaan ja saimme yksityisopetusta.

Päädyin siis tahtomattani remonttikouluun, mutta onnekseni opin paljon vanhan talon korjaamisesta. Osallistuminen ei jäänyt remonttien suunnitteluun ja koordinointiin tai tekijöiden hankintaan, vaan laitoin kirjaimellisesti käteni saveen – remonttimiehet kun eivät alkaneet kömpiä matalaan tilaan kellarin portaiden alle kaivamaan maata, jotta se saataisiin samaan tasoon kuin muu purettu kellarin lattia, joten sinne laitettiin pienin mahdollinen tekijä eli minut. Kyykistelin tai makasin maassa ja lapioin pienellä puutarhalapiolla parisataa litraa savea ämpäreihin. Nyt kun vertaan kokemustani esimerkiksi kirjassa taloprojektinsa esittelevän **Ninnu Kolan** mutapainiin, on se hyvin vaatimaton, Ninnu nimittäin kaivoi käsin apujoukkojen kanssa talon alta savea peräti 60 000 kiloa!

Puoliso teki tuttavuutta puukkosahan kanssa ja purki seiniä ja kattoja. Vaikka meillä kävi pahimmassa purkuvaiheessa imuauto imemässä eristeenä ollutta sahanpurua, silti pussitimme tuhansia ja taas tuhansia litroja purua – miten voi yhteen vessaan mahduttaa purua viitisen tuhatta litraa! Levitimme soraa, slammasimme antiikkilaastia, porasimme, sahasimme, naulasimme, keikuimme telineillä, maalasimme kilometrikaupalla lautta, eristimme, levyitimme, paneloimme ja lopulta myös tapetoimme ja listoitimme.

Hetkeksi sain remontoinnista urakan myötä tarpeekseni, mutta sitten into alkoi nostaa uudelleen päätään sekä uusien remonttisuunnitelmien että tämän kirjan muodossa. Parhaillaan työn alla on satavuotias hirsitalo vapaa-ajan tukikohdaksi, ja remontin perusteellisuuden vuoksi on varmasti vielä pitkään tästä eteenpäinkin. Mökkiremontistaan, rauhan ja luovuuden tyyssijasta kertoo kirjassa myös **Marjo Karttunen**.

Kiitos

Kiitos Anna P., Anna W., toinen Anna W., Anu, Laura, Lotta-Pia, Maria F., Maria M., Marjo, Meja, Milla, Niina, Nina, Ninnu, Rilla, Saida, Sanna, Suveka, Teresa ja Tuiti, kun tulitte kirjaan mukaan ja kerroitte kokemuksenne. Kiitos timpurimme Esa, kun pitelit jalastani kiinni, kun kurottelin vessan perälle painamaan laattoja paremmin paikoilleen. Kiitos Antti, kun aikoinaan hyppäsit remppakelkkaan kanssani. Kiitos Touko, kun uskot hulluihin projekteihin. Kiitos iskä, kun sain maalata leikkimökkiäni itse jo 2-vuotiaana. Kiitos äiti, kun näytät pystyvän naisen mallia.

Toivon, että nautit rohkeiden naisten tarinoista ja saat intoa omiin remontteihisi, tervetuloa mukaan!

Pinta-remontit

Maalaus, tapetointi,
savirappaus,
lattian asennus

Lotta-Pia Kallio
Kuvataiteilija, remontoi
1920-luvun hirsitaloa Salossa.
@esterintalokirja

Remontissa Lotta-Pia ja Kari purkivat satavuotiaasta hirsitalosta omia jälkiään eli nuorenaparina tekemiään pintakerroksia. Lattiat maalataan, samoin ikkunanpielet, seiiniin tulee huokolevy ja pinkopahvi. Upea lankkukatto on luultavimmin alkuperäinen, ja se maalattiin raakalaudan eri sävyistä yhteneväksi valkoiseksi.

Remonttihuvipuistossa voi veivata fiiliksiä

Inspiraation leimahdettua Lotta-Pia Kallion pitää päästä maalaamaan vaikka yötä vasten. Kuvataiteilija remontoi vanhaa hirsitaloa pieteetillä ja kiinnittää erityistä huomiota maalauskemiaan ja värisävyihin.

TÄMÄN TALON REMONTEISSA teini-ikäiset lapset saavat valita biisit, ja äiti suunnittelee, montako neliötä otetaan tavoitteeksi maalata. Salolaisen 1920-luvun hirsitalon kunnostusprojektiin on osallistunut koko viisihenkinen perhe. Äiti on **Lotta-Pia Kallio**, kuvataiteilija ja kuvataiteen lehtori, joka viime kädessä päättää remontoinnissa pinnalle näkyvät asiat, **Kari**-isä hoitaa rakenteet. Vankkumattomalla värisilmällään Lotta-Pia valitsee sävyt miltei yksinvaltiaan elkein.

”Olen diktaattori”, hän myöntää. ”Mutta kaikkien koti tämä on kuitenkin, joten aivan tyranni ei voi olla”, hän kiirehtii korjaamaan nauraen.

Sävyjä valitaan usein pitkään ja hartaasti. **Oona**-tytär muistelee, että välillä ruokapöytä on ollut niin täynnä värikarttoja ja maalilappuja, että perhe on syönyt seisten.

”Niitä on aina käsilaukussa, ja jos on vaikkapa yhtään pidempi automatka, kaivan vihkon ja vertailen sävyjä. Värien rinnastukset on tarkka paikka”, Lotta-Pia kertoo.

Väreissä hän yrittää hakea kaikkiin huoneisiin samaa maailmaa eri sävyillä. Se on onnistunut aika hyvin, vaikka joskus onkin joutunut tekemään komp-

romisseja. Oona kuvailee, miten äiti seisoo pitkään katselemassa huoneesta toiseen ja pohtimassa sävyjen yhteensopivuutta tarkkaan.

Tuoreimmassa jättiremontissa koti saa vaaleat värit. Aina näin ei ole ollut. Ennen talossa oli voimakkaita värejä, ruokailuhuoneen punainen tapetti yhdistyi sinapinväriseen olohuoneeseen, lastenhuoneesta taas löytyi vaaleanliilaa ja vaaleanpunaista.

”Kaveritkin kutsuivat tätä taiteilijan taloksi”, Oona muistelee. ”Kiva, että nyt kotona on neutraalimmat värit, sisustukseen voi sitten tauluilla ja sisustusesineillä tuoda räväkkyyttä.”

SALOLAISELLA TALOLLA JA Lotta-Pialla ja Karilla on jo pitkä yhteinen historia takanaan. He ostivat neljään osaan jaetusta talosta vuonna 1990 parikymppisenä nuorenaparina ensin kaksion. Perinnerakentamisesta ei tuolloin puhuttu vielä nykyiseen malliin, ja nuori-pari remontoi asuntoa melkoisen ristiriidassa vanhan talon hengen kanssa.

”Olemme korjailleet omia jälkiämme, ottaneet pois itse laitettuja laminaatteja ja kipsilevyjä, joten on turha kiukutella. Onneksi olimme opiskelijoita, joilla ei ollut paljon rahaa, niin ei tullut tehtyä isoja tyhmyyksiä.”

Remontin tekeminen yhdessä lasten kanssa on luonteva osa remonttia. Jokainen on saanut tehdä itseään kiinnostavia asioita ja löytänyt omat vahvuutensa. "Toivottavasti tulevaisuudessakaan tytöt eivät pelkää tarttua vasaraan tai maalisutiin", Lotta-Pia toivoo. Oona-tytär putsaa listoja äitinsä kanssa.

Sympaattinen vanha opas 1950-luvulta pätee monin paikoin yhä. Onneksi monia raskasmetalleja on kuitenkin sittemmin kielletty maaleissa.

Perhe on ostanut talosta lisää tilaa neljässä osassa, täydentänyt kaksiota hellahuone kerrallaan, ja nyt koko talo on heidän. Remonttien edetessä alkoi Ruotsista valua perinnerakentamisen oppeja ja Suomeen perustettiin esimerkiksi Billnäsin varaosapankki. Samaa tahtia suhde taloon on muuttunut, ja nykyään sen näkee aivan uusin silmin.

Viimeisimmässä suuressa remontissa palattiin taas asumaan kaksioellisessa tilaa, kun muut huoneet olivat poissa käytöstä. Remontti on edennyt pikkuhiljaa. Tavarat ovat missä sattuu: kodin nurkkien lisäksi autotallissa, pihalla kontissa ja isovanhemmilla evakossa.

"Tapahtui tosielämän konmaritus, kun tavarat laitettiin remontin tieltä konttiin", Lotta-Pia kuvailee – paitsi että tässä karsimisessa tavaroilla on vielä mahdollisuus tulla takaisin.

"Tietämys väriopista, valon merkityksestä ja sommittelusta auttaa myös talon remontoinnissa."

Oona-tytär pikkuisen kiusoittelee äitiään, että äidin kirppikseltä raahaamat tavarat löytävät kyllä aina paikkansa, vaikka saattavatkin ensin olla viisi vuotta autotallissa. Patteritkin odottivat siellä käyttöön pääsemistään seitsemän vuotta.

Oona on osallistunut remonteihin kantajan roolissa Kari-isän kanssa pienestä pitäen. Voimat ovat kasvaneet koko ajan lisää. Parivaljakon järein ponnistus oli saada suurin, 150-kiloinen patteri yläkerrasta alakertaan nokkakärkyjen kanssa.

Kirpputoreista äidille ja tyttärelle tulee mieleen kertoa tarina perheen kissoista. Kissat ostettiin kirppikseltä, Maurin makasiinista, vaikka ne eivät olleet edes myynnissä. Lotta-Pia lähti etsimään sohvaa, mutta sitä ei löytynyt, tilalle tuli kaksi kissaa, Alma ja Iivari. Molemmat ovat nimistä huolimatta tyttöjä, mutta se huomattiin vasta, kun pojaksi diagnosoitu Iivari tuli ensimmäiseen kiimaan. Uteliaiden kissojen kanssa sattuu ja tapahtuu, ja onpa toinen niistä päättänyt kerran kymmenen litran liisteriämpäriinkin.

LOTTA-PIA TYKKÄÄ MAALAUSEKEMIÄSTÄ ja siitä, miten maalit toimivat. Remonttihommista maalaus on erityissuosikki, sillä siinä saa niin nopeasti näkyvää tulosta. Tosin usein hän haluaisi päästä heti inspiraation leimahdettua huiskimaan, eikä välttämättä jaksaisi huolellisia alkuvalmisteluja. Joskus innostus saattaa iskeä iltakymmeneltä, ja silloin joutuu aamulla ihmettelemään, mitä tuli tehtyä. Runsaasta remontoinnista Lotta-Pia on kyllä jo oppinut, milloin kannattaa olla tarkka ja missä viilaaminen ei kannata. Ainoa asia, mistä Kari-puolison kanssa kinataan, on ruuvit. Kari haluaa käyttää rakenteissa Torx-ruuveja, Lotta-Pia taas pakkeloii niitä piiloon.

Lotta-Pia on ammatiltaan kuvataiteilija ja työskentelee koulussa kuvataiteen lehtorina. Toisin kuin voisi luulla, hän ei maalaa, vaan tekee esimerkiksi videotaidetta ja installaatioita. Omat taiteilut ovat olleet toistaiseksi syrjässä talon takia.

Remontoinnissa ja taiteen tekemisessä on hänen mielestään jotain samaa, molemmat imevät mukaansa ja molempiin voi etsiä aktiivisesti vaikutteita. Tietämys väriopista, valon merkityksestä ja sommittelusta auttaa myös talon remontoinnissa. Lotta-Pia tykkää katsella huoneita näkyminä ja huoneiden välisiä suhteita, miten ne vaikuttavat toisiinsa.

Uteliaat kissat osallistuvat remonteihin omalla tavallaan: toinen kissoista molskahti kerran liisteriämpäriin.

Tartu rohkeasti telaan ja hyppää remppamimmien matkaan!

REMPPAMIMMIT ON HAVAINNOLLINEN ja inspiroiva opas remontoinnin ja kunnostamisen saloihin. Kirjassa esitellään remontoinnin eri osa-alueita pintaremonteista vanhan talon kunnostukseen ja sijoitusasuntojen sarjaremontoinnista huonekalujen nikkarointiin. Vertaistukea ja parhaimpia vinkkejään jakavat monet taitavat ja sosiaalisessa mediassa aktiiviset remontoivat naiset.

Kirjan on kirjoittanut kolme kotia remontoanut ja parhaillaan kesämökkiään kunnostava Henna-Kaisa Sivonen. Kirjan upeat kuvat ovat hänen ja valokuvaaja Johanna Karttusen ottamia.

www.wsoy.fi	66.4 ISBN 978-951-0-47939-1

Kannen kuvat Johanna Karttunen ja Henna-Kaisa Sivonen
Kannen suunnittelu Laura Ylikahri